

ИСКАТЕ ДА ЗАПИШЕТЕ ДЕТЕТО СИ В ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ В РЕПУБЛИКА ЧЕХИЯ? ИНФОРМАЦИЯ ЗА РОДИТЕЛИТЕ

§§ КАКВИ СА ОСНОВНИТЕ ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ? РАВЕН ДОСТЪП ДО ОБРАЗОВАНИЕТО

- Децата на чужденците имат равен достъп до основното образование, при същите условия, както гражданите на ЧР – право на безплатно обучение, право да се хранят в училищния стол и право да се запишат в училищните кръжоци по интереси;
- В основното училище се приемат деца от всякакви народности, с всякакъв вид пребиваване, дори и без легално пребиваване.

ЗАДЪЛЖИТЕЛНО ОБРАЗОВАНИЕ В ЧР

- Задължителното образование в Република Чехия започва, когато детето навърши 6 години, срокът на обучение е минимум 9 години, т.е. основното образование приключва след завършен девети клас или до навършване на 17-годишна възраст на детето.
- Посещаването на училище е задължително и за децата на чужденците, които пребивават на територията на Чешката република **повече от 90 дни**;
- Ако родителите не запишат и не изпращат детето си, подлежащо на задължително обучение, на училище, те нарушават закона. Подобни случаи се разглеждат от специализирана институция за закрила на детето и се приемат за нарушение или престъпление спрямо закона.

КАК ДА ИЗБЕРЕМ ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ?

- В ЧР повечето основни училища са „държавни“, (за тях се грижи съответната община, град, област). В тези училища децата учат **безплатно**;
- Съществуват и частни или църковни основни училища, които са платени;
- Някои основни училища са специализирани (езикови, спортни, математически и т.н.) и имат строги критерии за приемане;

- Основното училище има два етапа на обучение: **1-ви етап 1. stupeň** (от 1 до 5 клас) и **2-ри етап 2. stupeň** (от 6 до 9 клас). Възможно е Вторият етап да се осъществява в езикова или художествена гимназия.

РЕГИОНАЛНО УЧИЛИЩЕ SPÁDOVÁ ŠKOLA

- Това е училище, според местоживеенето на детето (разпределението се осъществява от районните органи в града);
- Директорът на районните училища е задължен да записва с предимство децата от определения район.

СОБСТВЕН ИЗБОР НА УЧИЛИЩЕ

- Родителите могат да изберат и друго освен районното училище - според това колко близо е до местоживеенето или работното им място, според специализацията на училището, утвърденото име и качество на обучение или, например, според предлагането на курсове по чешки език за чужденци;
- Ако изберете друго, а не районното училище, директорът може да отхвърли записването на детето само в случай, че капацитетът е запълнен. В специализираните училища детето трябва да отговаря на нужните критерии или да издържи приемните изпити.

ЗАПИСВАНЕ В ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ ZÁPIS

КАК ПРОТИЧА ЗАПИСВАНЕТО НА ДЕТЕТО В 1-ВИ КЛАС НА ОСНОВНОТО УЧИЛИЩЕ?

- Записването протича обикновено през януари и февруари. Детето трябва да има навършени 6 години към 31. 8. на същата година. Сроковете за записване и конкретните условия ще намерите на Интернет сайта на училището или на Интернет страниците на районните общини;
- В деня на записването родителят и детето присъстват лично. Родителят попълва нужната декларация, учителят провежда разговор с родителя и детето, често на детето се дават и някакви задачи (в България записването в 1-ви клас протича подобно);
- Целта на тази процедура е, да се разбере дали детето е подготвено за посещението на училище (комуникация, социализация, графомоторика). В срок до 30 дни родителят получава съобщение дали детето отговаря на изискванията, дали е прието или не, както и информация за следващите действия (напр. кога ще се проведе първата родителска среща и т.н.);
- В случай, че детето все още не е достатъчно подготвено за училище, родителят попълва декларация, която ще получи в училището, за **отлагане тръгването на училище odklad školní docházky**. Това трябва да се направи най-късно до 31. 5.;
- Отлагането на тръгването на училище, трябва да бъде препоръчано от педагогическо-психологическа комисия + специализиран лекар или психолог;
- Тръгването на училище може да бъде отсрочено максимално до 8- годишна възраст на детето. Въпреки отлагането, детето продължава да бъде в списъка на съответното училище.

КАК ПРОТИЧА ЗАПИСВАНЕТО НА ПО-ГОЛЯМО ДЕТЕ ИЛИ ЗАПИСВАНЕ, КОГАТО УЧЕБНАТА ГОДИНА Е ЗАПОЧНАЛА?

- Родителят може да запише детето си на училище през цялата учебна година;
- Препоръчваме Ви, след лично договаряне с директора на училището, да подадете **писмена молба (заявление за основно образование и записване přihláška k základnímu vzdělání a zápisní list)**. Въз основа на писмената молба училището трябва да издаде писмено решение за приемането или неприемането на детето. В случай, че детето Ви не е прието, можете да се обърнете към училищното управление, което ще разгледа причината за това, напр.: да провери запълнен ли е капацитетът на училището. Училищното управление може да помогне за приемането на детето в друго учебно заведение;
- Причина за неприемане на детето **не може да бъде**, че не знае или малко разбира чешки език.

КАКВИ ДОКУМЕНТИ СЕ ИЗИСКВАТ ПРИ ЗАПИСВАНЕТО В ОСНОВНОТО УЧИЛИЩЕ?

- Документи на детето (акт за раждане или паспорт) – те са необходими на училището, за да идентифицира детето, но няма право да проверява легалността на пребиваването му, действителността или типа на визата. Деца без документи също имат право на основно образование;
- Документите на родителя (паспорт). Те са необходими на училището, за да идентифицира законния настойник, но няма право да проверява легалността му, действителността или типа на визата;
- **Удостоверение vysvědčení** или други документи от предишното учебно заведение в случай, че детето е посещавало такова в чужбина;
- **Документ за здравно осигуряване kartička zdravotního pojištění** на детето. Училището проверява тази информация, но, ако детето-чужденец няма такава картичка или застраховка, това **не може** да бъде причина да не бъде прието в училището.

КАКВО СЛЕДВА СЛЕД ПРИЕМАНЕТО НА ДЕТЕТО В ОСНОВНОТО УЧИЛИЩЕ?

- Когато детето постъпва в друг клас, освен 1-ви, училището оценява знанията на детето. После се решава в кой клас ще бъде записано, в **идеалния вариант – според възрастта, но максимално един клас по-надолу**;
- Детето се обучава в класа и после продължава със същия колектив в следващия, по-горен клас;
- Училището може да изготви **компенсиращ план vyrovnávací plán**, в който се посочват поставените образователни цели и съдържанието на изучаваните предмети, това, което детето учи в дадения момент и как се оценява напредъка му. Част от плана може да бъде изискването за подпис на родителите и организираната комуникацията с училището;

- Информирайте училището в какво е било добро Вашето дете, какво го е интересовало, в какво направление е представлявало класа или учебното заведение (наука, спорт, изкуство или други изяви);
- Поинтересувайте се от директора на училището как протича **езиковата подготовка** **ka jazyková příprava** в училището на дете с различен майчин език (= курс по чешки език). Училището може да предлага и **допълнително обучение** **doučování** или да има **помощник-учител** **asistent pedagoga**. Това и още други предпазни мерки могат да помогнат за по-лесното адаптиране на детето в училище;
- Родителят трябва да бъде информиран от училището за всички важни промени, които засягат обучението на детето, а тези промени не могат да бъдат направени без съгласието на родителите (напр. изследвания от педагогическо-психологическа комисия, прехвърляне в друго училище и т.н.).

Трябва Ви помощ с избора на основно училище? Трябва Ви допълнителна информация за записването на Вашето дете в чешко училище? По време на записването е настъпил някакъв проблем? Училището поставя необосновани изисквания за приемането на детето Ви? Обърнете се за помощ към социалните работници в Центъра за интеграцията на чужденците:

CIC Praha: Kubelíkova 55, Praha 3. Tel.: 222 360 452.

CIC Kolín: Zahradní 46, Kolín. Tel.: 312 310 332.

CIC Mladá Boleslav: Dukelská 1093, Mladá Boleslav. Tel. 222 360 452.

CIC Kladno: Severní 2952, Kladno. Tel.: 222 360 452.

CIC Liberec: Moskevská 14/27, Liberec. Tel.: 222 360 452.

info@cicpraha.org
www.cicpraha.org

Podpořeno grantem z Islandu, Lichtenštejnska a Norska v rámci EHP fondů.